

7.10.2025

Pieksämäen vesienhoitoryhmän kokous 2/2025

Aika	8.10.2025 klo 9.00–10.46
Paikka	Kanttila/MS Teams
Läsnä	Pekka Häkkinen, Pieksämäen kaupunki (pj.) Leena Pelkonen, Keski-Savon ympäristötoimi Hannu Järvinen, Naakkima-Naarajärven osakaskunta Mika Markkanen, Pieksämäen kaupunki Aimo Savolainen, Jäppilän osakaskunta Ari Naukkarinen, Pieksänjärvi-Vangasjärvi osakaskunta Lasse Hämäläinen, Etelä-Savon ELY-keskus Liisa Muuri, Etelä-Savon ELY-keskus Mari Oja, Etelä-Savon ELY-keskus Heidi Valta, Etelä-Savon ELY-keskus (siht.)
Etänä	Juho Kotanen, Etelä-Savon ELY-keskus Juha Rautio, Etelä-Savon ELY-keskus Toni Paakkunainen, Etelä-Savon ELY-keskus Essi Saarinen, Etelä-Savon ELY-keskus Tero Nieminen, Etelä-Savon ELY-keskus Matti Laaksonen, Pieksämäen Vesi Oy Henrik Roschier, MHY Etelä-Savo Marjo Ahola, Suomen metsäkeskus Arto Tenhunen, Pieksänjärvi-Vangasjärvi osakaskunta

1 Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Pekka Häkkinen ja sihteeriksi Heidi Valta.

2 Edellisen kokouksen muistio

Lasse Hämäläinen kävi läpi edellisen kokouksen 11.3.2025 muistion. Muistio hyväksyttiin.

3 Vesienhoidon tilannekatsaus, avustushaku

Kokouksen asialistasta poiketen käsiteltiin tässä vaiheessa kohdan 6 Pohjavesien suojelusuunnitelma-hankkeet.

Liisa Muuri kertoo vesienhoidon suunnittelusta ja toimenpiteiden valmistelusta. Vesientilan ja niihin kohdistuvien paineiden/ riskien arviointi on valmistumassa. Työtä on hidastanut samanaikainen tietojärjestelmien kehitystyö. Aluehallinnon uudistuksen valmistelu on käynnissä: resurssien ja työhön liittyvien prosessikuvausten suunnittelu on meneillään. Lupa- ja valvontaviraston ja elinvoimakeskusten toiminta alkaa 1.1.2026. Vesienhoidon suunnittelusta, luokittelutiedon keräämisestä ja vesien tilan

7.10.2025

seurannasta vastaa jatkossa lupa- ja valvontavirasto ja vesienhoidon toimenpiteiden edistämisestä Itä-Suomen elinvoimakeskus.

Lasse Hämäläinen kertoo vesienhoidon avustushausta. Hakuaika on 17.10.2025–1.12.2025. Hankkeiden toivotaan olevan valuma-aluelähtöisiä. Pohjavesien suojelusuunnitelmien avustushaku järjestetään samaan aikaan. Avustushakemukset käsitellään Etelä-Savon ELY-keskuksessa ja päätökset tehdään Itä-Suomen elinvoimakeskuksessa. Hakuprosessi on muuten aiempia vuosia vastaava.

1.1.2026 astuu voimaan pohjavesien avustusasetus 881/2025. Vuoden 2026 hakukierroksella pohjavesien suojeluun haettavien hankkeiden avustus voi olla jopa 80 %.

4 Aluehallintouudistus

Lasse Hämäläinen esitteli aluehallintouudistusta ympäristövastuualueella. Uudistuksessa aluehallintovirastojen, ELY-keskusten sekä Valviran ympäristötehtävät yhdistetään kokonaisuudeksi. Uudistuksessa kootaan valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä uuteen valtakunnalliseen lupa- ja valvontavirastoon. ELY-keskusten jäljelle jäävät tehtävät hoidetaan elinvoimakeskuksissa. Vesienhoidon tiimi jakautuu molempiin virastoihin. Itä-Suomen elinvoimakeskus hoitaa jatkossa Pohjois- ja Etelä-Savon, Kaakkois-Suomen sekä Pohjois-Karjalan aluetta vesienhoidon osalta. Kalataloustehtävät sijoittuvat maaseutu- ja ympäristöosastolle kalatalousyksiköihin nykyistä lähes vastaavalla alueella. Vesitaloustehtävät hoidetaan Etelä-Savon osalta Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksessa.

5 Pieksänjärven tilan kehitys

Liisa Muuri esittelee Pieksänjärven vedenlaatua ja sen kehitystä. Fosfori-, typpi-, happi- ja klorofylli-pitoisuus sekä näkösyvyys ovat huonontuneet 2000-luvun aikana. Keskusteltiin lähijärvien ruoppauksista ja niiden vaikutuksista. Mari Oja kertoo kunnostustoista Kirkko-Surnuilla ja Vehkalammella. Vesinäytteitä on otettu töiden aloittamista ennen, niiden aikana ja jälkeen eikä niissä ole näkynyt yllättävää kuormitusta. Liisa Muuri kertoo, että vedenlaatu näytteitä otetaan 4 kertaa vuodessa. Vedenlaatu on huonontunut ja Pieksänjärven ekologinen tila tulee olemaan seuraavassa luokituksessa tyydyttävä. Keskustelussa toivotaan parantavia toimia sekä rahoitusta Pieksänjärven tilan parantamiseksi.

6 Hankkeet

Mari Oja esitteli

- Lintuvesikunnostushankkeita
- **Vehkalammen ruoppaus**
On valmistunut suunnitellusti.
- **Kirkko-Surnuin kunnostusruoppaus**
Suunnitelmissa oli havaittu puutteita massamäärien osalta ja työlle haettiin uutta lupaa. Ruoppaus on parhaillaan menossa.
- **Tuomiojärven pohjapato**

7.10.2025

Vanha patorakennelma on poistettu ja uusi pohjapato on valmistunut.

Lasse Hämäläinen esitteli

- **Hoitokalastushanke Pieksänjärvellä**
Kalastusta jatkettu keväällä 2025. Saalis yhteensä 7 350 kg. Suurin osa saaliista lahnaa, vain vähän särkeä ja ahventa. Rysistä vapautettu tuhansittain alamittaista kuhaa. Keskusteltu kuhan alamitan laskemisesta muutamaksi vuodeksi. Kalalajistoa voisi saada hoitokalastuksella silloin monipuolistumaan. Pieksänjärvi-Vangasjärvi osakaskunta on laatimassa ohjetta kalan alamitan muutoksesta ja suunnittelemassa vapaaehtoista verkkokalastuskieltoa. Ensi keväälle on suunnitteilla tehokalastusta rysillä.
- **Heiniö**
Hoitokalastussaalis on jäänyt vähäiseksi. Kalastusta on tarkoitus vielä jatkaa. Suunnitelmissa on hakea hankerahoitusta valuma-alueiden yleissuunnitelman tekemiseksi. Luvattoman padon luvitusta on harkittu.

Toni Paakkunainen esitteli

Patohankkeita

- **Ruokojärven patohanke**
Hanke Aluehallintovirastossa vireillä, kuulutusvaihe päättyy 20.10.2025. Lupapäätös tulee todennäköisesti ensi vuonna.
- **Virmasjoen patohanke**
Suunnitelma patojen poistamisesta on valmistunut, mutta lupaa ei ole vielä haettu.
- **Längelmäjoen patohanke**
Suunnitelma patojen poistamisesta on valmistunut, mutta lupaa ei ole vielä haettu. Vedenkorkeusasteikko on asennettu.
- **Pieksänjärven säännöstelypato**
Suunnitelma ja selvitykset on tehty. Odotetaan lupapäätöstä AVI:lta. Päätös tulee ehkä syksyn aikana.

Juha Rautio esitteli

Pohjavesien suojelusuunnitelmat

- Pieksämäen Hiidenlammen ja Tuopunkankaan pohjavesialueen suojelusuunnitelma on valmistumassa.
- Pieksämäen Naarajärven pohjavesialueen suojelusuunnitelma on valmistumassa.

7.10.2025

Isotooppitutkimus

- Parhaillaan on käynnissä isotooppitutkimus. Sen avulla saadaan tietoa mahdollisesta rantaimeytymisestä. Tutkimus jatkuu ensi vuonna kohteissa, joissa on jätevesien vaikutusta.

Lasse Hämäläinen esitteli

Muut vesistökuunnostushankkeet

- **Pieksänjärven hapetus**
Hapetus on osana Pieksämäen veden lupavelvoitteita.
- **Pieksänjärven vesikasvien niitto**
Niittoa jatketaan vielä tänä syksynä.
- **Pyhityn kuormitus selvitys**
Näytteenottoa ja virtaamamittauksia tehty suurimmissa tulo- ja laskuojissa. Rahoitusta raportin tekemiseen on haettu YM:ltä
- **Kyyveden hoitokalastus**
Hoitokalastusta on tehty keväällä ja jatketaan syksyllä.

Marjo Ahola esitteli

Metsätalouden vesiensuojeluhankkeet

- **Iso-Naakkiman valuma-alueen vesiensuojeluhanke**
Hanke on valmistunut.
- **Niskakoskenjoen valuma-alueen vesiensuojeluhanke**
Hanke on toteutuksessa ja suurin osa suunnitelluista vesiensuojelurakenteista on tehty.
- **Naarajärven valuma-alueen eteläosan vesiensuojeluhanke**
Yleissuunnittelu valmistuu lähiaikoina ja vesiensuojeluhankkeelle haetaan toteuttajaa 15.10.2025 avautuvassa luonnonhoitohankkeiden hankehaussa.
- **Naarajärven valuma-alueen pohjoisosan (Hirvijärven) vesiensuojeluhanke**
Suunnittelu valmistuu talvella ja vesiensuojeluhankkeelle haetaan toteuttajaa kevään 2026 hankehaussa.
- Haukivuoren **Lietlahdenjoen vesiensuojeluhanke**
Suunnittelu on aloitettu ja tavoitteena on hakea hankkeelle toteuttajaa vuonna 2026.

7 Muut asiat

ACWA LIFE: Virallista rahoituspäätöstä odotetaan. Hankkeen projektipäällikön rekrytointi on käynnissä. Kyyveden valuma-alue talkkari: Hankkeelle on saatu jatkorahoitus. Eeva Lahtinen jatkaa työssä. Hankkeessa on saatu myönteinen rahoituspäätös Lietjärven laskujoen kaksitasoumahankkeelle EU:n maaseuturahaston Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit – hausta.

7.10.2025

Heiniön opinnäytetyö: Opinnäytetyö on valmistunut keväällä. Sen perusteella toimenpiteet ravinnekuorituksen vähentämiseksi kannattaisi kohdistaa peltoviljelyyn, metsien luonnonhuuhtoumaan ja haja-asutukseen.

Heikinlampi: Jäppilän Heikinlammelta on tullut yhteydenottoja Keski-Savon ympäristötoimeen. Siellä on oltu huolissaan vedenlaadusta ja vesirutosta. Järvellä on tehty ruoppausta yksityisellä rannalla.

Pieksänjärven vesipuhvelit: Vesipuhveleista on ollut hyviä kokemuksia. Pieksänjärvi-Vangasjärvi osakaskunta on hoitanut talkoilla vesipuhveleiden aluetta. Arto Tenhunen kertoo, että vedenvirtaus on parantunut alueella vesipuhveleiden laiduntamisen seurauksena. Alueella on nähty enemmän lintuja ja hyönteisiä kuin aiemmin. Ensi keväänä on tarkoitus vertailla laidunnettuja alueita laiduntamatta jättämiin. Vesipuhveleiden pitoa Pieksänjärvellä on tarkoitus jatkaa vielä muutaman vuoden ajan.

Etelä-Savon ELY-keskuksen maaseutuyksikkö: Essi Saarinen Etelä-Savon maaseutuyksiköstä kertoo heidän koko tiimin siirtyvän Itä-Suomen elinvoimakeskukseen. Hankkeiden rahoitushaut pysyvät ennallaan. Essi Saariseen (essi.saarinen@ely-keskus.fi) ja Mervi Ukkoseen (mervi.ukkonen@ely-keskus.fi) voi olla yhteydessä esimerkiksi Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelma-rahoituksen (JÄSMY) osalta.

Vehkalammen lintuvesikohde: Mari Oja esittelee Vehkalammen lintuvesikohdetta. Linnuston monipuolistumista on jo havaittu. Jatkoon on suunniteltu vieraspetopyyntiä riistakeskuksen toimesta. Yleistä keskustelua käyty lintuvesikohteiden rauhoittamiseksi metsästykseltä.

Kirkko-Surnui: Keskusteltiin Kirkko-Surnuin tilasta ja padon rakentamisesta, joka olisi pitkä prosessi luvituksen kanssa.

8 Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään Kanttilassa Pieksämäellä tiistaina 8.4.2025 klo 9.00–11.00. Kokous järjestetään hybridikokouksena.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.46.

Sihteeri

Heidi Valta

Liitteet

Esityksen runko

Jakelu

Tilaisuuteen kutsutut, [Etelä-Savon vesienhoitosivut](#)